

11.6.2021

Teknologiateollisuus ry:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/12383/2021

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua sääntelyehdotuksesta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Uusiutuvan energian käytön edistäminen

Hallituksen esityksen tavoitteissa todetaan, että RED II -direktiivillä veloitetaan jäsenvaltiot asettamaan minimivaatimukset uusiutuvan energian osuudelle rakennuksen kokonaisenergiasta uudisrakentamiselle ja laajamittaiselle korjaukselle. Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian vähimmäistasoa on edellytettävä uusissa ja laajamittaisesti kunnostettavissa rakennuksissa siinä määrin kuin tämä on teknisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti toteutettavissa. Esityksen mukaan uudisrakentamiselle ja laajamittaisen korjaukselle asetetut vaatimukset johtavat siihen, että näissä tapauksissa rakennusluvan myöntämisen ehtona olisi se, ettei hankkeen pääasiallisena lämmönlähteenä ole fossiiliset polttoaineet.

Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käyttö rakentamisessa ja siten ilmastotavoitteiden saavuttamisessa on tärkeää. Uusiutuvan energian käyttöä rakennuksissa edistetään kuitenkin kustannustehokkaasti nykyisellä sääntelyllä. Fossiilisten polttoaineiden käyttö ei nykyisellään ole tosiasiallisesti vaihtoehto ja korjausrakentamisessa muun muassa lämmitysjärjestelmän muutoksia ei yksinään toteutettuina käsitellä rakennuslupamenettelyssä. Nämä huomioon ottaen on epäselvää, mitä lisäarvoa nyt ehdotetulla sääntelyllä tavoitellaan. Direktiivi mahdollistaisi jäsenvaltioille myös muunlaiset keinot tavoitteiden saavuttamiseksi.

Hallinnollisen taakan vähentämiseksi olisi tärkeää, ettei rakennuslupaprosessiin luoda uusia velvollisuuksia, joiden tavoitteet olisivat saavutettavissa tai jo saavutettu muilla tavoin. Erilaisten lupaprosessiin liittyvien dokumentaatiotarpeiden ei tulisi tarpeettomasti lisätä rakentamisen kustannuksia. Teknologiateollisuus pitää nyt ehdotettua sääntelyä ja siitä seuraavaa hallinnollista taakkaa tarpeettomana lisäbyrokratiana, jolla ei saavutettaisi erityistä hyötyä tai vaikutusta.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä vaativat hankkeet

Sääntelyesityksessä tavoitteena on tehostaa ympäristövaikutusten huomioon ottamista YVA-menettelyä edellyttävissä hankkeissa rakennuslupakäsittelyn osalta. Keinona on laajentaa osallisten piiriä YVA-menettelyn alaisten hankkeiden osalta myös rakennuslupakäsittelyssä. Ehdotuksen mukaan myös rekisteröidyt ympäristöyhdistykset voisivat jatkossa valittaa MRL:n mukaisesta rakennusluvasta, jos rakennuslupa koskee YVA-velvollista kohdetta. Lisäksi rakennuslupaan liittyvä kuuleminen laajennettaisiin koskemaan myös kunnan jäseniä ja osallisia.

On huomioitava, että YVA-velvolliset hankkeet edellyttävät käytännössä niin kaavoitusratkaisuja kuin eri ympäristöllisten lupalakien mukaisia lupia. Näissä tarkastellaan yleisön kannalta merkittäviä ympäristövaikutuksia. Rakennuslupa sen sijaan on luonteeltaan tekninen lupamenettely, jossa arvioidaan kaavanmukaisuus ja rakentamisen tekniset vaatimukset. Näin ollen rakennusluvassa ei ole kysymys seikoista, jotka olisivat YVA-direktiivin tarkoittamien ympäristövaikutusten kannalta relevantteja.

Käytännössä ehdotettu rakennuslupaa koskeva valitusoikeuden laajennus lisäisi samaa hanketta koskevia menettelyitä, joista on mahdollista valittaa. Kaikista mainituista menettelyistä on lisäksi mahdollisuus kaksivaiheiseen muutoksenhakuun, ensin hallinto-oikeudessa ja sitten valituslupamenettelyn kautta korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Valitusten käsittelyt voivat käytännössä tehdä hankkeiden toteuttamisen mahdottomaksi kohtuuttoman ajankulun vuoksi. Useat näistä hankkeista edistäisivät toteutuessaan kansallisia ilmasto- tai kiertotaloustavoitteita.

Nykyisen MRL:n mukaan rakennusluvassa valitusoikeus koskee rajanaapureita, muita asianosaisia ja kuntaa. Tämä laajuus on perusteltua huomioiden rakennusluvassa ratkaistavien asioiden merkitys ja laajuus. Myös kuulemisvelvollisuus rakennusluvasta on perusteltua säilyttää nykyisessä laajuudessaan.

Rakennustuotteiden markkinavalvonta ja rakennustuotteiden tuoteyhteyshenkilön tehtävän järjestäminen kansallisesti

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on toiminut vuoden 2021 alusta lähtien EU:n markkinavalvonta-asetuksessa tarkoitettuna kansallisena yhteyshenkilönä. Sääntelyehdotuksessa esitetään, että myös rakennustuoteyhteyshenkilön ylläpito siirretään ympäristöministeriöltä Tukesin tehtäväksi. Tällöin yhteyshenkilötehtävien tarkoituksenmukainen kokonaisuus olisi kattavasti Tukesin hoidettavana. Teknologiateollisuus pitää ehdotusta kannatettavana.

Lisätietoja antavat tarvittaessa

Helena Soimakallio, Johtaja, kestävä kehitys (p. 040 550 7706,
helena.soimakallio(at)teknologiateollisuus.fi)

Tiina Fiskaali, Asiantuntija, kestävä kehitys (p. 040 545 0195,
tiina.fiskaali(at)teknologiateollisuus.fi)